

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Diff. II. Quare Deus non est causa peccati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

men. si habet hoc dictamen. Ergo est causa peccati: intentio autē respondentis erat ostendere, Deum non esse causam peccati. Si autem Deus non habet hoc dictamen. Ergo est aliqua actio, à parte rei, quam Deus non causat: nempe peccaminosa actio. quomodo autem illam non causat, si ad illam concurrat.

RESPONDET 6. alii. Ideo Deum non esse causam peccati: quia non concurrat ad formalitatem peccati quā talis, licet concurrat ad alias formalitates. Nec longè abest Explicatio Thomistarum dicentium. Ideo Deum non esse causam peccati, quia Deus est causa entis quā ens est, & non est causa talis entis.

CONTRA est. Tum quia. Hæ formalitates ad quas non concurrat Deus, vel sunt negativæ, & sic secundum dicta suprà, æquè creatura non erit causa peccati ac Deus. si positivæ. Ergo ad illas concurrat Deus, adeoque eas causat quā nihil est productum, quod non sit ab illo. Tum quia. Hæ formalitates vel sunt idem realiter inter se, & sic totum à Deo producit, vel non idem realiter, & hoc erit fictitium. Tum quia. Ratio talis entis ab ipso ente non distinguitur realiter. Ergo utraque producit. Quando autem S. Thomas dicit: Divinam productionem terminari ad ens, non ad tale ens, hoc solum significat quod Deus omnia entia producat, non autem non nisi quædam. Unde etiam intertut intellectum elevatum non tantum ad vitalitatem, sed & ad supernaturalitatem concurrere, licet id non faciat nisi quā elevatus.

RESPONDET 7. Oviedo multis præmissis. Respectu actus peccaminosi in primis potest considerari divina Omnipotentia per modum principii physici influentis in materialem actionem peccaminosam. ad quam non se habet ut pure non impediens, sed in eam influit; non est tamen causa peccati: quia non concurrat per modum principii immediatè liberi: Omnipotentia enim non est principium formaliter liberum. Deinde respectu ejusdem actus peccaminosi potest etiam considerari voluntas divina expediens suam omnipotentiam, eamque subiciens voluntati creaturæ. Sic sumpta voluntas nullum actum habet respectu actionis peccaminosæ, etiam materialiter sumptæ; quia omnis actus voluntatis divinæ, qui per modum principii proximi & remoti supponitur ad actum liberum voluntatis, potest conjungi cum illo, & cum negatione illius. Decretum etiam concurrendi, non est nisi concurrendi dependenter à voluntate creata. quo posito decreto Deus jam non manet formaliter liber ad concurrendum, vel non concurrendum. Ex quibus conficitur, quod nec Omnipotentia. nec voluntas divina sit causa peccati.

CONTRA est. Tum quia. Si ex eo Deus concurrat ad peccatum non peccat, quia Omni-

potentia divina non est Principium formaliter liberum, dicam etiam homicidam non peccare, quia Potentia occisiva non est formaliter libera. si autem dicas, illam potentiam à voluntate libera applicari, inferam. Ergo cum Omnipotentia à voluntate divina libera applicetur, peccabit Deus concurrendo ad peccatum. Tum quia. Bene potest concedi Deum liberè concurrere ad actionem peccaminosam: à quo enim cogitur vel necessitatur? & tamen certum est Deum non esse causam peccati. Ergo hoc aliunde debet salvari, & non ex eo, quod concurrat per omnipotentiam, quæ non est formaliter libera. Tum quia. Supposita prædestinatione, liberè nos adhuc Deus salvat. Ergo & supposito illo decreto, liberè concurrat. Quod in hoc fundatur: quia scilicet necessitas ex suppositione usus libertatis, quæ potest auferri, non destruit libertatem. Et si posita voluntate iniustitiæ ipsa actualis factio iniustitiæ est mihi adhuc libera. Ergo & in præsentī de Deo idem dicendum.

DIFFICULTAS II.

Quare Deus non est Causa Peccati?

PRÆMITTO 1. Decretum Trident. Sess. 6. Can. 6. Si quis dixerit mala opera, ita aut bona, Deum operari, non permisisse solum, sed etiā propriè & per se, adeo ut sit proprium opus eius, non minus perditio Iude quam vocatio Pauli, Anathema sit.

PRÆMITTO 2. Hostres terminos. Auctor, Causa, Concurrens, distinctos esse. & quidem quod Auctor & Causa distinguantur, in rigore loquendo, probat vel exinde Oviedo. Quia operarii adhibiti ad structuram sunt causa ædificii, non tamen Auctores. sed solus architectus est Auctor. universaliterque Auctor definitur quod sit principium alia comprincipia dirigens. Nomine autem Causa quid veniat, petatur ex physicis. ubi dictum, Causam esse principium determinans vi suā ad existentiam, consequenter jam causa per se erit id quod determinat ad existentiam, vi suā, quā tale. Causa autem per accidens est, quæ concurrat per conjunctionem cum alio principio, determinante vi suā existentiam effectus. Nomine autem concurrentis venit non aliud, quàm quod actio sit dependens ab aliquo, qui dicitur concurrere. In præsentī, Quare Deus non sit Auctor peccati, remittitur ad Controversiam. quare non sit causa peccati, hinc discutietur. Distinctè autem conceditur, Deum concurrere ad peccata. quia actio peccaminosa, ex eo ipso, quia non est quid increatum, est dependens à Deo.

PRÆMITTO 3. Peccatum formaliter & primitive stare in actione interna, & si operetur aliquis actionem externam quàm pessimam, si operetur sine ulla actione interna, imò cum elicta adhuc detestatione, non censebitur esse causa peccati, nec facere peccatum. Porro cum re-

spectu

specu Deiactiones peccaminosa creaturarum, habeant se per modum actus externi, si Deus concurrat ad illas actiones sine ulla volitione interna peccati, non censetur esse causa peccati.

PRÆMITTO 4. *Duplicem cogitari posse voluntatem divinam, seu Decretum voluntatis circa actus liberos.* Primum, quod appellari potest universale, quo Deus dicit, Volo ita attemperare meum concursum, ut voluntas creaturæ rationalis libera maneat. In hoc decreto non est volitio peccati, sed est volitio tollendæ indifferentiæ, quam habebat Deus ad servandam vel non servandam libertatem creaturarum, & est volitio libertatis creatæ; & sicut in illo decreto universali inefficaci, quo Deus vult homines salvare, non discernuntur qui sunt morituri in peccatis, qui non morituri, sed fertur intentio Dei, ut pro sua parte neminem velit damnatum, & suâ gratiâ destitutum. Item, qui habet voluntatem vendendi gladium volenti emere, non hoc ipso discernit empturos ad defensionem vitæ, vel empturos ad occidendum: quia pro illo signo vult solum auferre suam indifferentiam ad vendendum, vel non vendendum; Ita & in præsentî, pro hoc signo non discernuntur peccaturi, si non impediatur libertas. sed attendit solum Deus pro illo signo ad auferendam suam indifferentiam de servanda, vel non servanda indemnitate libertate creatæ, licet in sensu reali, & propter coexistentiam aliorum signorum, omnia attingat notitiâ divina. Secundum Decretum est, quod Deus de peccatis in speciali format, & hoc ita potest concipi: Volo quantum est ex me non fieri actus malos: quia tamen volo salvare libertatem creaturæ, nolo impedire, & subtrahere meum concursum, quo etiam in decreto non vult Deus peccatum. Illustratur hoc persistendo in prædicta Instantia: Volens vendere empturo suum gladium, & in posteriori signo expressè eximens quod nolit vendere propter occisionem injustam, quantum est ex illo. Hic nec in priori nec in posteriori signo, quod est quasi explicatio prioris, vult occisionem injustam. Sic etiam Deus nec in illo priori, nec in isto posteriori decreto, quod est quasi explicatio prioris, vult peccatum. Videtur hæc ratio desumi ex Anselmo. L. de Lib. Arbit. cap. 8. Ex quo infert Bellarm. Lib. 2. de Amiff. grat. cap. 10. Quod si Deus vellet hominem peccare, vellet id, quod non vellet, eum velle. Ubi agnoscit uterque non dari in Deo volitionem peccati.

PRÆMITTO 5. *Quod cum liberum Deo fuerit facere vel non facere Decretum ut libere agerent creaturæ, quo supposito Decreto possunt uti, vel abuti concursu Dei creaturæ pro suo arbitrio, fit, quod si abutuntur illo concursu Divino, per accidens se Deus habebit ad peccatum.* Et sicut cum Musicus ædificat, conjungitur habitus Musici cum habitu

ædificatoriæ, estque indifferens ad conjungi, cum habitu ædificatoriæ; ideo musicus est causa per accidens ædificii: Ita & Deus non est causa per se peccati. & sicut musicus non mediante ædificatore ædificat; alias ædificaret mediante seipso, nihil autem respectu sui ipsius per modum mediantis est, cum quo stat ut Musicus per accidens ædificet. Sic & Deus poterit immediate concurrere ad peccatum, quamvis nullo modo sit per se causa peccati. Quod ipsum in hoc resolvitur, quia concurrat non nisi per conjunctionem cum creatura determinante vi & voluntate suâ existentiam peccati. His præmissis.

Formatur Ratio, Cur Deus non sit causa peccati. Deus concurrat etiam ad actiones peccaminosas: quia actio illa est dependens a Deo, ut dixi Præmis. 2. non est tamen ex Doctrina Trid. causa peccati: ut dixi Præmis. 1. quia actio peccaminosa respectu Dei est actio externa, ut dixi Præmis. 3. ad quam per se non est illa ipsius volitio; imò quantum est ex illo, terminata est volitio, ut dixi Præmis. 4. licet sit causa per accidens, hoc sensu: quia suo Decreto Omnipotentiam suam, & vim concurrendi conjungit cum creatura, quæ per se vult peccatum. Tota hæc ratio ad hoc tendit, quod non possit ostendi volitio, quâ Deus velit peccatum; sine autem volitione peccati, non potest committi peccatum.

Formatur deinde hæc secunda Ratio. Deus nec ex formalitate Causæ definitivæ, nec ex formalitate Causæ intellectuales, potest argui, quod sit causa peccati. Non ex formalitate definitivæ causæ; quia hæc petit, ut aliquid visus determinet ad existentiam effectus. Cum autem Deus non determinet ad existentiam peccati, fit ut non sit causa peccati, attendendo præcisè ad formalitatem definitivam. Non etiam est causa secundum quod est intellectualis: quia non potest ens intellectivum peccare, nisi agat tanquam agens intellectuale: bruta enim non peccant. Si debet agere tanquam agens intellectuale, debet agere ex intentione finis quâ talis: hoc enim proprium intellectivorum est. Hinc & Deus, ut peccet, debet agere secundum intentionem peccati, qui autem agit secundum intentionem alicujus, agit ex amore & inclinatione: solus enim amor, & inclinatio ad finem, urget operis executionem. Et quia Deus nunquam inclinato animo est ad peccatum, obstante illius infinita sanctitate, fit ut Deus nec peccet, nec sit causa peccati.

Formari posset tertia Ratio. Quod Deus nec ad speciem, nec ad individuationem actus peccaminosi determinet. Sed quia hæc ratio procedit ex principiis non ita certis circa individuationem actus peccaminosi, licet illorum meminerit Arr. d. 10. Phys. sect. 2. n. 98. & Bonifacii de scientia Media; ideo remitto ad ea quæ

dicta sunt in materia de Prædeterminatione in simili.

Sed Dicendumne Deus causa saltem ejus quod pro materiali & pro positivo dicitur peccatum?

RESPONDETUR, *Quod non.* Tum quia. Non aliter est causa peccati creatura nisi causando illud materiale. Ergo si cum hoc stat ut adhuc creatura verè sit causa ipsius formalis, quod reperitur in actione peccaminosa, etiam Deus erit causa ipsius formalis peccati. Tum quia. Tenet nostra illatio contra Thomistas, quod si Deus prædeterminaret ad materiale peccati, hoc ipso prædeterminaret ad formale. Ergo etiam bene arguitur, quod si esset Deus causa ejus, quod pro materiali dicitur peccatum, hoc ipso esset causa etiam ejus, quod pro formali dicitur peccatum. Tum quia. In præfati ad duo attendendum, ut salvetur sanctitas Dei, & ut salvetur ratio causæ primæ, utrumque autem hoc salvabitur si non dicatur Deus esse causa illius materialis, quia salvabitur ejus sanctitas longè melius, dicendo Deum, ne quidem illius materialis esse causam; salvabitur ratio causæ primæ: quia tribuetur Deo concursus ad illud materiale. Tum quia. Etiam ad illud materiale non est Deus inclinato animo, nec illud vult appetitive. Ergo non est causa illius, ut dictum supra. Quamvis autem illa entitas sit bona physice ne sit obiectum appetentiæ divinæ, obstabit illius malitia moralis. Tum quia. Quando Calvinus voluit, Deum esse causam peccati, voluit illum esse causam homicidii, furti, &c. & non erat sollicitus de negationibus sequentibus, quas pro formali, probabilis non nisi Theologia adstruit, hinc dicere Deum esse causam materialiter sumpti homicidii, furti, &c. est dare hoc quod voluit Calvinus.

DIFFICULTAS III.

Objectiones in Oppositum.

OBJICITUR 1. Auctoritas Scripturæ. *Ad eam explicandam.*

NOTO. Quod Deus licet actiones malas, injunctivas aliorum nolit, ex suppositione tamen illarum, potest velle patientiam sanctorum. Ita explicatur locus Gen. 45. & cap. 50. Actorum 2. &c. Deinde creat Deus impios ampliative, hoc est, futuros impios; sed non creat, hoc est, non causat per se illorum impietatem. Imò neminem reprobatur reprobatione positivā, nisi post prævisa absolute demerita, & in hac vita, neminem indurat positivè, sed non nisi negativè. Quando autem Deus significatur quasi impellens & movens ad malum, id hoc solo sensu verum est, quia videtur Deus malis, tanquam instrumentis, permittitque eos malè agere.

ADDIT Bellar. cit. cap. 13. Deus non solum permittit impios agere mala, &c. sed etiam præsidet voluntatibus malis, easque flectit, in eis in-

visibiliter operando; ut licet vitio suo malæ sint, tamen à Divina providentia ad unum potius malum, quam ad aliud, non positivè sed permisivè ordinantur.

OBJICIUNTUR 2. Auctoritates præcipuè S. Aug. quarum meminit cit. Bellar. c. 16. In auctoritate, quæ habetur Lib. 9. Conf. cap. 8. non plus vult Aug. quam Deum, ex suppositione vitii alius, ordinare suā providentiā correctionem alterius, vel loquitur de sola volitione, quæ est permisivè peccati, ut Ench. 100. c. Cap. autem 101. loquitur Aug. de actionibus cæteroquin indifferenteribus, quas Deus bonā voluntate potest velle, licet illas velit mala voluntate homo; quando autem Aug. Lib. 6. de Gen. ad Litt. cap. 15. dicit, voluntatem Dei esse rerum necessitatem, loquitur de exclusionem fati, & quod Deo aliquid efficaciter volente, semper res fiat. Sed negamus Deum efficaciter velle peccata. Lib. autem 5. contra Julianum cap. 13. non reprehendit eum in hoc, quod Deus deferendo, seu permittendo, tradat passioni ignominia, sed in hoc eum reprehendit: quia negabat unum peccatum puniri altero. Eodem autem capite, quando dicuntur peccatores per potentiam in peccatum compulsi, non hoc significatur, quod positivè ad peccata impellat; sed quod admirabili potentia, ita regat impiorum corda, ne aliud perficiant, ut vult Bellarm. nisi quod ipse permittit, non impediendo, ut ferantur in hoc potius, quo etiam modo explicari debet locus ex Lib. de Grat. & Lib. arb. cap. 20. & 21. Unde etiam August. interdum permissionis Decretum, vocat electionem, ut videre est Lib. de Correp. & gratia cap. 7. Et ibidem cap. 10. non plus vult, quam quod etiam mala Deus finat, ut ex illis bonum eliciat, præscitque illa, licet ad præsciendum non præcedat decretum ut fiat peccatum, ut videre est apud eundem, Lib. de Prædest. Sanct. cap. 10.

OBJICITUR 3. Quod est causa causæ est causa causati. Deus autem est causa actionis, unde resultat deformitas.

RESPONDETUR. Negando Min. Concurrit enim Deus ad illam actionem, sed non est causa illius.

INSTATUR 1. Concurrit Deus ad actionem peccaminosam. Ergo est causa illius.

RESPONDETUR. Negando Conf. quia ad hoc ut dicatur Deus concurrere, sufficit ut actio illa sit dependens à Deo, adeoque non à se, ut ita maneat proximè & immediatè in ordine impedibilis à Deo, hocque requirit formalitas causæ primæ, ad esse autem causæ, requiritur determinare ad existentiam, operari ad existentiam peccati, quod Deus non facit.

INSTATUR 2. Deus determinavit se, ut concurrat ad actiones nostras peccaminosas. Ergo saltem illa determinatio erit peccaminosa. Et certè, ponatur creatura loco Dei cum aliis ad-

(H)

agen-